

ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ И
ЗАКОНОДАТЕЛСТВО СРЕЩУ КОРУПЦИЯТА

1708

СТ А Н О В И Щ Е

на Комисията по правни въпроси и
законодателство срещу корупцията

ОТНОСНО: Определение на Конституционния съд от 22.09.1997 г., с което Народното събрание е конституирано като страна по к.д. N 13/97 г., образувано по искане на група народни представители от 38-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на § 1 от Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (обн., ДВ, бр. 62/97 г.).

На заседание, проведено на 2.10.1997 г., Комисията по правни въпроси и законодателство срещу корупцията обсъди искането на група народни представители от 38-то Народно събрание за обявяване на противоконституционността на § 1 от Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (обн., ДВ, бр. 62/97 г.), по което Народното събрание е конституирано като страна с определение на Конституционния съд от 22.09.1997 г. по к.д. N 13/97 г. Комисията след като изслуша изказванията на народните представители Татяна Дончева, Михаил Миков и Димитър Абаджиев при с 10 гласа "за" и 6 "против" взе следното становище.

Измененията на чл. 12, ал. 3, т.1 до т. 6 от Наказателния кодекс бяха приети поради належащата обществена необходимост от засилване възможностите на гражданите и органите на властта да противодействат на пристъпите на масовата престъпност. Въведоха се конкретни хипотези, при които отбраната не

надвишава необходимото за противодействие срещу нападението, а именно:

- когато то е извършено от две или повече лица;
- когато нападателят е въоръжен;
- когато нападението е извършено чрез проникване, чрез насилие или взлом в жилище, вилен имот или стопански обект;
- когато нападението е извършено в моторно, въздухоплавателно, водно превозно средство или подвижен железопътен състав;
- когато нападението е извършено нощем;
- когато нападението не може да бъде отблъснато по друг начин.

Във всички тези случаи законодателят презюмира, че отбраната съответства на необходимото за отблъскване противоправното нападение.

Искането на групата народни представители за обявяване на това изменение на Наказателния кодекс за противоконституционно е неоснователно.

Преди всичко вносителите на предложението идентифицират обекта на отбраната само като посегателство върху живота на нападателя и изключва всичките други многобройни случаи. Освен това, с него е направено разширително тълкуване на чл. 28 от Конституцията на Република България, като се абсолютизира забраната за посегателство върху човешкия живот. Против това абсолютизиране са именно случаите, когато върху човешкия живот или телесна неприкосновеност ще се посегне в случаите на неизбежна отбрана. Това са случаи, при които посегателството върху човешкия живот и телесна неприкосновеност са допустими както по смисъла на чл. 28 от Конституцията, така и по чл. 6, ал. 1 от Международния пакт за гражданските политически права. В приетите изменения на Наказателния кодекс се въвеждат обективни критерии, изброени казуистично, в които се определят случаите, при които отбранителното действие се приема като необходимо за отблъскване на нападението.

С тези промени в Наказателния кодекс се създава възможност на гражданите и органите на властта да охраняват своите права при по-широка възможност да увреждат нападателите. Законодателят е дал предпочитание на гражданите и охранителите на реда пред престъпниците, нещо абсолютно необходимо в сегашното положение на неимоверно разрастване на бруталната масова престъпност, фигуративно казано законодателят е действал в положение на крайна нужда за защита на обществения ред.

Опасенията на вносителите за евентуална злоупотреба с правото на защита са несериозни. Ако се установи, че лицето е симулирало положение на неизбежна отбрана, за да увреди неправомерно друго лице, то очевидно ще бъде наказано по съответния ред.

2.10.1997 г.

л л

Светослав Лучников

**Председател на Комисията по правни въпроси
и законодателство срещу корупцията**